

Assignatura: GEOGRAFIA HUMANA (Pla d'estudis 2001)

codi: 28153

Professor/a: Enric Mendizàbal (despatx B9-036 / ☎ 935811577 / ✉ enric.mendizabal@uab.es)

cicle: Primer

Quadrimestre: Anual

Crèdits: 12

tipus: Troncal

horari de classe: dimarts i dijous, 13:00-14:30

divendres, 09:00-11:00

atenció alumnes: Enric Mendizàbal i Riera: per determinar

dates d'examen: 14.06.02 / 11:30 h. (1ª conv.) - 09.09.01 / 13:00 h. (2ª conv.)

dates sortida de camp:

OBJECTIUS

L'objectiu de l'assignatura és, malgrat l'obvietat, obtenir els primers coneixements bàsics i fonamentals de la geografia des d'una visió de les ciències socials i humanes. Així, el programa està pensat primer en explicar què és la geografia a partir de la seva història i dels diferents tipus de feina que es poden realitzar amb els nostres coneixements. Una segona part està destinada a conèixer d'on i com obtenir informació per fer geografia. La tercera part està estructurada al voltant de com s'interpreta el món des de la geografia, tot tractant temes de població i de tres dels aspectes més importants de la societat: la cultura, la política i l'economia. Per poder fer tot això, és indispensable llegir i escriure: això vol dir que la majoria de les pràctiques que es faran al llarg de l'assignatura estaran relacionades amb aquestes dues aptituds.

TEMARI

1. PRESENTACIÓ

2. EL DOMINI DE LA GEOGRAFIA HUMANA

- 2.1 Què és la geografia
- 2.2 Història de la geografia humana
- 2.3 Els dominis professionals de la geografia

3. RECURSOS PER A L'ANÀLISI GEOGRÀFICA

4. UN MÓN DESIGUAL I INTERDEPENDENT

- 4.1 Interdependència i desigualtat dels espais mundials
- 4.2 Desenvolupament, qualitat de vida, benestar: alguns indicadors
- 4.3 Les interpretacions sobre el desenvolupament

5. LA POBLACIÓ

- 5.1 L'evolució de la població mundial
- 5.2 La distribució de la població mundial
- 5.3 Els fenòmens demogràfics: natalitat, mortalitat, migracions

6. LA GEOGRAFIA CULTURAL

- 6.1 Els paisatges geogràfics
- 6.2 La geografia cultural de les diferències i desigualtats

7. LA GEOGRAFIA POLÍTICA

- 7.1 Els sistemes mundials
- 7.2 Els estats, les nacions, les localitats
- 7.3 Institucions i territori

8. UNA VISIÓ GEOGRÀFICA DE LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES

- 8.1 La producció d'aliments
- 8.2 Les activitats industrials
- 8.3 Els serveis

9. L'ORGANITZACIÓ DEL TERRITORI

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

a) Lectures obligatòries

- Albet, A. (2000) *Una geografia renovada: lugares y regiones en un mundo global*. Barcelona: Vicens Vives (p. 98-110)
- Albet, A.; Garcia Ramon, M.D. (1999) "Escoles del pensament geogràfic". A: Pallarès, M.; Tulla, A.F. [coords.] *Geografia general*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya (p. 21-62)
- Capel, H.; Urteaga, L. (1991) *Las nuevas geografías*. Barcelona: Salvat
- Martínez de Pisón, E. (2000) *El territorio del leopardo*. Madrid: Desnivel

- Nel-lo, O. (2001) *Ciutat de ciutats: reflexions sobre el procés d'urbanització a Catalunya*. Barcelona: Empúries
- Nogué, J. (1991) *Els nacionalismes i el territori*. Barcelona: El Llamp
- Nogué, J. (1998) *Nacionalismo y territorio*. Lleida: Milenio
- Rodríguez-Ferrera, J.C. (1997) *La economía mundial y el desarrollo*. Madrid: Acento Editorial (col.lecció Flash, 52).
- Salom, J. et alii (1999) *Sistema urbano e innovación industrial en el País Valencià*. València: Departament de Geografia, Universitat de València
- Thesiger, W. (2001) *Los árabes de las marismas*. Barcelona: Península (col.lecció Altair Viajes 32)
- Vallin, J. (1995) *La población mundial*. Madrid: Alianza Editorial

b) Lectures bàsiques i complementàries

- Albet, A. (2000) *Una geografía renovada: lugares y regiones en un mundo global*. Barcelona: Vicens Vives
- Allen, J.; Hamnett, C (1995) *A Shrinking world? Global unevenness and inequality*. Oxford: The Open University
- Anuario El País*. Madrid: Prisa
- Bailly, A S.; Beguin, H. (1992) *Introducción a la geografía humana*. Barcelona: Masson
- Bailly, A.S. [coord.] (1998) *Les Concepts de la géographie humaine*. París: Masson, 4ª ed.
- Bielza de Ory, V. [ed.] (1993) *Geografía general*. Madrid: Taurus
- Canto, C. et alii (1988) *Trabajos prácticos de geografía humana*. Madrid: Síntesis
- Capel, H. (1987) *Geografía humana y ciencias sociales: una perspectiva histórica*. Barcelona: Montesinos
- Carreras, C. (1998) *Geografía Humana*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona
- Chorley, R.J.; Haggett, P. (1971) *La Geografía y los modelos socioeconómicos*. Madrid: Instituto de Estudios de Administración Local
- Claval, P. (1987) *Geografía humana y económica contemporánea*. Madrid: Akal
- Cloke, P.; Crang, Ph.; Goodwin, M. (1999) *Introducing Human Geographies*. Londres: Arnold
- Debié, F. (1998) *Géographie économique et humaine*. París: Presses Universitaires Françaises
- Derruau, M. (1985) *Tratado de Geografía Humana*. Barcelona Vicens-Vives
- El estado del mundo*. Madrid: Akal
- Gould, P. (1985) *The Geographer at work*. Londres: Routledge and Kegan Paul
- Gourou, P. (1979) *Introducción a la geografía humana*. Madrid: Alianza
- Haggett, P. (1976) *Análisis locacional en la geografía humana*. Barcelona: Gustavo Gili
- Haggett, P. (1988) *Geografía, una síntesis moderna*. Barcelona: Omega
- Johnston, R.J.; Gregory, D.; Pratt, G.; Watts, M. (2000) *The Dictionary of Human Geography*. Londres: Blackwell, 4ª ed.
- Knox, P.L.; Marston, S. (1998) *Places and Regions in Global Context. Human Geography*. Upper Saddle River: Prentice Hall
- Lacoste, Y. (1977) *La Geografía, un arma para la guerra*. Barcelona: Anagrama
- Lacoste, Y.; Ghirardi, R. (1983) *Geografía general: física y humana*. Barcelona: Oikos Tau
- Lluch, E. [dir.] (1982-1984) *Geografía de la Sociedad Humana. Una perspectiva planetaria*. Barcelona: Planeta
- Massey, D.; Allen, J.; Sarre, Ph. (1999) *Human geography today*. Cambridge: Polity Press
- Méndez, R.; Molinero, F. (1997) *Espacios y sociedades. Introducción a la geografía regional del mundo*. Barcelona: Ariel
- Pallarès, M.; Tulla, A.F. [coords.] (1999) *Geografía general*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya
- Programa de las Naciones Unidas para el Desarrollo (PNUD). *Informe sobre el desarrollo humano*. Madrid: CIDEAL
- Puyol, R.; Estebáñez, J.; Méndez, R. (1992) *Geografía humana*. Madrid: Cátedra
- Santos, M. (1990) *Por una geografía nueva*. Madrid: Espasa-Calpe
- Santos, M. (2000) *La naturaleza del espacio. Técnica y tiempo. Razón y emoción*. Barcelona: Ariel
- Smith, D.M. (1980) *Geografía humana*. Barcelona: Oikos-Tau
- Unwin, T. (1995) *El lugar de la geografía*. Madrid: Cátedra
- Wackerman, G. (2000) *Géographie humaine*. París: Ellipses
- Worldwatch Institute, *L'estat del món*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya

AVALUACIÓ DEL CURS

Dos exàmens parcials (febrer i juny); controls de pràctiques; un treball en grup. Els exàmens suposen el 40% de la nota; les pràctiques, el 30%; el treball en grup, el 30%. Els treballs es presentaran a classe durant les darreres sessions de maig.